

Radhusbränderna måste bli färre 2.0

I Husbyggaren nr 1, 2014 belyste jag de allt för vanligt förekommande radhusbränderna. Jag har sedan dess fortsatt att följa utvecklingen och jag kan tyvärr konstatera ett det finns skäl att vara fortsatt bekymrad.

Frågan alla - men framförallt de som enligt nedan har särskilt ansvar - sedan länge bort ställa sig är: Varför uppstår dessa bränder, gång på gång? Bland fackfolk är riskerna välkända, och det finns goda möjligheter att med aktiva och passiva brandskyddsmetoder minska dem.

Brand och brandspridning är ett viktigt och besvärligt område inom radhusboendet. Av dem som direkt berörs är många ovetande, dels om skillnader i spridningsrisk mellan längor byggda vid olika tidpunkter, dels om vad de kan göra för att minska risken. Att radhusägare, efter dom 5993-14, meddelad 20 maj 2015 vid Kamarrätten i Stockholm, kan åläggas att vidta verksamma åtgärder är nog ännu mindre känt.

Det som behövs är bl.a. ökad kunskap och god information. Jag syftar på information som är:

- *sammanhållen*
- *övergripande*
- *företrädesvis kostnadsfri*
- *lätt att ta del av*
- *aktuell*, ska vara lätt att uppdatera

Myndigheter har ansvar för att ge sådan information.

På *riksplanet* kan dåvarande Räddningsverkets exempel inspirera t.ex. Boverket och MSB/Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Räddningsverkets nu nedlagda tidning *Sirenen* nr 5/2007: "Bor du i radhus och det börjar brinna hos din granne då är risken stor att det snart brinner även hos dig. Radhusbränder blir ofta allvarliga. ... kräver flest dödsoffer av alla boendeformer i förhållande till antal bränder. Det stora problemet är brister i avskiljning mellan radhusen, bränderna sprids för lätt".

Bland regionala och lokala myndigheter är det positivt att kunna visa det ansvar som t.ex. Uppsala brandförvar, Räddnings-

tjänsten Dala Mitt och senast Södertörns brandförvarsförbund tar. Det sker juridiskt, genom att driva rättsfall, genom att inventera radhuslängor inom sina ansvarsområden och/eller genom åtgärder för att öka berörda konsumenters kunskap. Värdefulla bidrag till minskade risker för fler radhusbränder!

Intresseorganisationer har också ansvar. Jag avser då organisationer för:

- Konsumenter; många som bor i radhus är med i organisationer.
- *Andra* ägare av radhuslängor såsom Brf:ar och kommersiella hyresvärdar
- Försäkringsgivare
- Byggtreprenörer
- Besiktningsförrättare
- Fastighetsmäklare

Även landets universitet och högskolor samt forskningsinstitut har möjlighet att ytterligare bidra till ökad kunskap.

Media har visat sig vara en mycket viktig aktör. Brinnande längor rapporteras, det ofta dramatiska skeendet tillmäts stort nyhetsintresse. Detta är värdefullt i sig, som offentligt, lättillgängligt underlag för sammanställningar av antalet händelser. Detta nyhetsmaterial har varit en förutsättning för den här artikeln.

Ibland går medias rapportering längre, genom att ange hur spridningsriskerna skiljer sig åt mellan radhus med olika byggår och typ. Ibland görs dessutom sammanställningar av tidigare bränder. Ett bra exempel är denna, nu rätt länge sedan, i DN publicerade artikel (22 maj 1999): "Radhusbränder: Dåligt brandskydd i många radhus. Låga krav på 60-talet. Först på 70-talet började man bygga brandväggar ända upp till yttertak."

Artiklar i Husbyggaren ingår i mina försök att bidra till minskning av dessa onödiga bränder. En annan del är en PM som jag regelbundet reviderar - och mailar ut. I den återfinns ni ytterligare exempel och även utförliga referenser till det jag kom-

FAKTARUTA

Bränder där fler än en lägenhet/bostad drabbats. (Obs: fler fall kan finnas).

2014

MARS Länga brann i Gävle. Spred sig till alla husens tak.

MARS Två längor, Lextorp i Trollhättan. Sju familjer hemlösa.

2015

JUNI Kraftig radhusbrand i Enånger, tre av fyra huskroppar.

2016

JANUARI Radhuslänga i Värberg. Tak och krypvind totalskadade.

APRIL Hel radhuslänga i Upplands-Väsby.

NOVEMBER Brand i Laholm, spreds via köksfläkt, vinden öppen i längan.

2017

MAJ I längan där branden startade: 3 lägenheter av 6 helt utbrunna, 1 till allvarligt skadad. I den dit branden spreds: 6 lägenheter utbrunna. Sandviken

JULI Brand spred sig snabbt till hela taket på fem hus. Gävle

2018

MARS/APRIL Radhuslänga Orust.

MAJ Sex radhus svårt skadade på Mossvägen i Fullersta.

JULI Elva lägenheter i en länga drabbade i Helenelund, Sollentuna.

SEPTEMBER Radhuslänga i Södertälje, fick brinna ned till grunden.

menterat i denna text. Välkomna att höra av er och föreslå sedan förbättringar till mina kommande upplagor. ■



SVERKER THORSLUND

Bostadsexpert och fd avdelningsdirektör Konsumentverket sverker.thorlund@gmail.com